Súd:	Okresný súd Rožňava
Spisová značka:	9C/27/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7820202045
Dátum vydania rozhodnutia:	19. 02. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Agnesa Hvastová
ECLI:	ECLI:SK:OSRV:2025:7820202045.25

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rožňava, sudkyňou JUDr. Agnesou Hvastovou, v spore žalobcov: 1) A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C., 2) B. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C., obaja zastúpení: JUDr. František Svatuška, advokát, so sídlom Námestie slobody 25, 066 01 Humenné, IČO: 42090911, proti žalovaným: 1) D. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. X, XXX XX C., zastúpený: AK JUDr. Repáň a partneri, s. r. o., so sídlom M. R. Štefánika 25, 036 01 Martin, IČO: 50711776, 2) E. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XX, XXX XX G., zastúpený: JUDr. Ladislav Csákó, advokát, so sídlom Hviezdoslavova 4, 048 01 Rožňava, IČO: 35544163, o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaní 1) a 2) s ú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni 1) spoločne a nerozdielne 12.000,- eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalovaní 1) a 2) s ú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi 2) spoločne a nerozdielne 12.000,- eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Súd žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a .

IV. Súd priznáva žalobcom 1) a 2) náhradu trov konania v rozsahu 100 % zo súdom priznanej sumy zo strany žalovaných 1) a 2) s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

V. Súd priznáva štátu náhradu trov konania v rozsahu 100 % zo strany žalovaných 1) a 2) s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia 1) a 2) podanou žalobou sa domáhali náhrady nemajetkovej ujmy od žalovaných 1) a 2), navrhovali, aby súd zaviazal žalovaných 1) a 2) zaplatiť každému zo žalobcov 70.000,- eur spoločne a nerozdielne, do troch dní od právoplatnosti rozsudku a žiadali priznať náhradu trov konania. V odôvodnení žaloby uviedli, že žalovaní rozsudkom Okresného súdu Rožňava sp. zn. 3T/129/2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8To/39/2019 boli samostatne uznaný vinnými zo spáchania zločinu zabitia, ktorého sa dopustili tým, že dňa 13.08.2017 v obci C. po predchádzajúcej vzájomnej hádke s poškodeným H. B. ho viackrát udreli dlaňou do ľavej časti tváre, následkom čoho spadol na zem a hlavou narazil o podlahu, pričom pri páde utrpel zranenia a to lineárnu zlomeninu pravej spánkovej kosti a pomliaždenie mozgu s následným vnútro-lebečným krvácaním nad tvrdú plenu mozgu v pravej spánkovej časti a poúrazový edém, ktorým dňa 14.08.2017 na oddelení Anestéziológie a intenzívnej medicíny v nemocnici v Rožňave podľahol. Následkom vyššie popísaného

zločinu žalovaných prišli žalobcovia o svojho jediného syna, ktorý bol zdravý, mladý muž vo veku 32 rokov, žil so žalobcami v spoločnej domácnosti, boli na neho veľmi citovo naviazaní a rodinu žalobcov tvoril najmä ich syn. Žalobcovia majú aj dcéru, ktorá nežije s nimi v spoločnej domácnosti, žije v Bratislave a žalobcov navštevuje iba sporadicky. Žalobcovia sa nevedia zmieriť nielen so smrťou jediného syna, ale najmä s tým, že ich synovi by bolo možné pomôcť, pokiaľ by bezprostredne po incidente mu bola poskytnutá prvá pomoc, resp. privolaná záchranná zdravotná služba a ich syn by s najväčšou pravdepodobnosťou žil.
Primeranosť žiadanej náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 70.000,- eur pre každého zo žalobcov odôvodnili popisom osoby nebohého, jeho vzťahov s rodičmi, následkami, ktoré rodine strata blízkeho človeka spôsobila a skutočnosťami vyplývajúcich zo znaleckého posudku podaného v trestnom konaní o možnom liečení a vyliečení zranenia nebohého v prípade včasne poskytnutej lekárskej pomoci.

2. Po vykonanom dokazovaní Okresný súd Rožňava rozsudkom sp. zn. 9C/27/2020-406 zo dňa 25.04.2023 vo veci rozhodol tak, že zaviazal žalovaných 1) a 2) zaplatiť žalobkyni 1) spoločne a nerozdielne 8.000,- eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku, zaviazal žalovaných 1) a 2) zaplatiť žalobcovi 2) spoločne a nerozdielne 8.000,- eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku, žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, priznal žalobcom 1) a 2) náhradu trov konania v rozsahu 100 % zo súdom priznanej sumy zo strany žalovaných 1) a 2) s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník a priznal štátu náhradu trov konania v rozsahu 100 % zo strany žalovaných 1) a 2) s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

3. Proti tomuto rozsudku, a to voči výroku III. rozsudku v zákonnej lehote podali odvolanie žalobcovia 1) a 2) a proti výrokom I., II., IV., V. rozsudku v zákonnej lehote podali odvolanie žalovaní 1) a 2).

4. Krajský súd v Košiciach, po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie a konania, ktoré mu predchádzalo, rozsudkom sp. zn. 3Co/157/2023-615 zo dňa 06.06.2024, potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcich výrokoch a zrušil rozsudok v zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.
V odôvodnení rozsudku odvolací súd uviedol, súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, ak pri rozhodovaní vychádzal z názoru, že rozsudkom sp. zn. 3T/129/2018 bola ustálená zodpovednosť žalovaných na neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcov a to práva na ich súkromný a rodinný život, ktorý bol smrťou ich syna náhle a natrvalo narušený. Uvedený skutkový záver žalovaný nespochybňovali, avšak namietali výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy tvrdiac, že súd prvej inštancie nevyhodnotil mieru spolu zavinenia zo strany nebohého a táto bola rozhodujúca. V prejednávanej veci z obsahu spisu je zrejmé, že žalovaní boli rozsudkom Okresného súdu Rožňava sp. zn. 3T/129/2018 uznaní vinnými podľa § 148 ods. 1 Trestného zákona zo zločinu zabitia v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona tým, že poškodeného syna žalobcov udreli do tváre v dôsledku čoho spadol na zem a hlavou narazil o podlahu. V dôsledku týchto poranení nasledujúceho dňa 14.08.2017 zomrel. V tejto súvislosti súd prvej inštancie správne postupoval, ak pre posúdenie okolnosti prípadu, za ktorých došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov žalovanými za podstatné považoval správanie poškodeného nebohého H. B. a žalovaných. Aj keď je nesporné, že došlo k slovnej potýčke medzi poškodeným a žalovanými uvedená okolnosť sama o sebe nemá za následok takú mieru pričinenia poškodeného k vzniku zásahu do osobnostných práv žalobcov, aby bolo možné konštatovať, že súd túto okolnosť nedostatočne nezohľadnil. Z popisu skutkového stavu v trestnom konaní je zrejmé, že žalovaný 1) udrel poškodeného dlaňou do ľavej časti tváre tak, že spadol na zem a hlavou narazil o podlahu a za tým čo mu ďalšia osoba pomáhala vstať žalovaný ho ešte najmenej 2 krát udrel rukou po tvári a vzápätí na to mal priskočiť k poškodenému obžalovaný 2) a rovnako dlaňou aj on ho udrel do ľavej časti tváre tak, že poškodený znova spadol na zem a hlavou narazil o podlahu, kde zostal nehybne ležať a to aj za situácie, keď poškodený neútočil a nekládol žiaden odpor. Za takejto dôkaznej situácie aj prípadné arogantné správanie sa poškodeného, ktorým mal vyvolať konflikt medzi ním a žalovanými nemožno vyhodnotiť ako mieru spolu zavinenia zo strany poškodeného ako rozhodujúcu. V tejto súvislosti bez významu je námietka žalovaného 1) v odvolaní, že z výpovede svedkov vyplynulo, že nebohý mal v obľube popíjanie alkoholických nápojov, nakoľko predmetom konania je ujma spôsobená žalobcom usmrtením syna nie ujma na živote a zdraví priameho poškodeného teda ich syna. Bez právneho významu je aj námietka žalovaného 2), že súd prvej inštancie nevenoval dostatočnú pozornosť otázke časového úseku, počas

ktorého bolo možné poškodenému pomôcť. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že žalovaný po incidente opustili pohostinstvo bez toho, aby zabezpečili poškodenému prípadne lekárske ošetrenie čo súd prvej inštancie ani dostatočne nevyhodnotil vo vzťahu k správaniu sa žalovaných v čase po konflikte. Z tohto dôvodu nemožno akceptovať názor žalovaného 2), že samotní žalobcovia – rodičia poškodeného sú spolu zodpovední za smrť svojho vlastného syna, pretože mu nezabezpečili žiadnu lekársku starostlivosť. Nemožno súhlasiť ani s názorom žalovaného, že súd precenil otázku intenzity blízkeho príbuzenského vzťahu medzi žalobcami a ich synom, lebo ako správne konštatoval súd prvej inštancie jednalo sa o vzťah rodičov a syna, ktorí žili v spoločnej domácnosti poskytujúcimi si navzájom podporu a pomoc a to aj napriek vytýkaniu požívania alkoholických nápojov žalobcami synovi. Bez právnej relevancie je prejavenie ľútosti, priznanie sa žalovaným 2) a uloženie mu trestu odňatia slobody za jeho protiprávne konanie, nakoľko podľa názoru odvolacieho súdu tieto skutočnosti nie sú významné z hľadiska posudzovania dôvodnosti a výšky žalobcami uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd dostatočne vyhodnotil znalecké posudky A. I., znalkyne, z ktorých je zrejmé, že psychický stav žalobcov je v priamej súvislosti s úmrtím ich syna. Za nedôvodnú treba považovať aj námietku žalovaného 2), ak v odvolaní spochybnil aktívnu vecnú legitimáciu žalobcov v konaní. Súd prvej inštancie správne právne vec posúdil v zmysle ust. § 11 až § 13 Občianskeho zákonníka upravujúce osobnostné práva. Je tomu tak preto, že ujmou spôsobenou usmrtením osoby blízkej nie je ujma na živote a zdraví priameho poškodeného (primárnej obete, ale ujma na súkromnom a rodinnom živote osôb blízkych tzv. sekundárnych obetí). Žalobcovia v konaní neuplatňujú právo na ochranu osobnosti ich nebohého syna. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že nie sú dané žalovanými uvádzané odvolacie dôvody spočívajúce v nesprávnych skutkových zisteniach a nesprávnom právnom posúdení veci, preto odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok v napadnutých vyhovujúcich výrokoch ako vecne správny potvrdil.

Odvolací súd uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné vo vzťahu k zamietajúcemu výroku, ak súd síce uviedol, že prihliadal na okolnosti, za ktorých došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov, avšak z dôvodov rozhodnutia nie je zrejmé ako hodnotil súd závažnosť ujmy spôsobenú neoprávneným zásahom žalovaných, ako prihliadol na okolnosti prípadu, na správanie sa žalovaných v čase konfliktu a hlavne po konflikte. Je nesporné, že žalobcom patrí peňažná náhrada, výšku, ktorej žalobcovia ohraničili sumou 70.000,- eur. Hoci je zodpovednosť za zásah do osobnostných práv zodpovednosťou objektívneho charakteru otázka miery zavinenia pôvodcu zásahu je pre stanovenie výšky relutárnej satisfakcie podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka zásadným spôsobom spoluurčujúca. Pri hodnotení zavinenia je preto potrebné hrubú nedbanlivosť alebo dokonca sériu takýchto hrubých nedbanlivostí pôvodcu neoprávneného zásahu hodnotiť v podstate prísnejšie, čo by sa malo prejaviť aj vo výške ustanovenej relutárnej satisfakcie. Potreba finančnej satisfakcie by mala narastať v priamej úmere s mierou zavinenia pôvodcu zásahu, pretože vyššia miera zavinenia je vždy neoprávnenosťou zásahu do osobnostných práv zosilnená. Súd prvej inštancie nedostatočne zhodnotil závažnosť vzniknutej ujmy (čím závažnejšia je čo do svojej intenzity aj svojho trvania, tým vyššia by mala byť aj suma peňažného zadosťučinenia) ako aj okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, ak v trestnom konaní bolo konštatované nedbanlivostné konanie žalovaných, ktorí spôsobili smrť poškodenému. Vzhľadom na uvedené treba konštatovať, že odvolanie žalobcov v časti zamietajúceho výroku je dôvodné, preto odvolací súd postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP rozsudok v zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil aj súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Odvolací súd uložil súdu prvej inštancie po vrátení veci opätovne posúdiť žalobcami uplatnený nárok ohľadne výšky náhrady nemajetkovej ujmy, pričom pri rozhodovaní bude vychádzať z názoru odvolacieho súdu vysloveného v zrušujúcom uznesení a opätovne posúdiť závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva.

5. Po zrušení rozsudku súdu prvej inštancie odvolacím súdom v zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania v ďalšom konaní predmetom konania bolo rozhodovanie o výške primeranej náhrady nemajetkovej ujmy.

Žalobcovia podanou žalobou sa domáhali zaplatenia 70.000,- eur pre každého z nich. Výrokmi č. I. a II. rozsudku Okresného súdu Rožňava sp. zn. 9C/27/2020-406 zo dňa 25.04.2023 bola žalobcom priznaná náhrada nemajetkovej ujmy po 8.000,- eur pre každého z nich, v ktorej časti rozsudok nadobudol právoplatnosť.

V ďalšom konaní, po zrušení rozsudku súdu prvej inštancie odvolacím súdom v zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania predmetom konania bolo rozhodovanie o žalobe, ktorou žalobcovia žiadali priznať náhradu nemajetkovej ujmy po 62.000,- eur pre každého zo žalobcov.

6. Žalobcovia trvali na žalobe, stotožnili sa s argumentáciou odvolacieho súdu ohľadom výšky posúdenia náhrady nemajetkovej ujmy a s tým, že v prejednávanej veci nemožno hovoriť o spoluvine žalobcov v súvislosti s nezabezpečením včasnej lekárskej pomoci pre ich syna, pretože predmetom konania je ujma spôsobená žalobcom usmrtením ich syna, ako druhotne poškodených a nie ujma na živote a zdraví priamo prvotne poškodeného, teda ich syna. Za podstatné okolnosti pre rozhodovanie o výške náhrady nemajetkovej ujmy považovali okolnosti, že došlo k dehonestácii ich syna, ktorý po tom ako bol opakovane atakovaný bol vytiahnutý z miestnosti, bol umiestnený pred pohostinstvom, prítomní ho museli prekračovať a následne bol umiestnený v kvetináči, že v čase, keď došlo k útoku, bolo možné pomôcť ich synovi , že nikto im neoznámil, v akom stave je ich syn a takto ich syn zomieral pred ich očami.
Žalobkyňa neustále prežíva traumu, prestala pracovať, pretože jej pracovisko sa nachádzalo oproti pohostinstvu a nemohla sa pozerať na tú budovu, kde došlo k atakovaniu jej syna. Žalobca tiež prestal pracovať, pretože so synom pracovali na spoločnom pracovisku. Žalobcovia, bývajú v tej istej obci, ako bývali predtým, bývajú v C.. Teda denne prechádzajú okolo budovy, kde k tragédii došlo. Stretávajú ľudí, ktorí boli pri tejto nešťastnej udalosti, takže neustále sa im táto nešťastná udalosť pripomína. Ich psychický stav nie je dobrý, zdá sa im, že počujú hlas svojho syna, sníva sa im o ňom. Navštevujú psychiatra ambulantnou formou, teda úmrtie ich syna sa prejavuje na ich zdraví. Utrpeli ujmu aj na cti, pretože po atakovaní ich syna bolo s ním zaobchádzané neúctivým spôsobom. Po úmrtí syna, ktorý žil so žalobcami v spoločnej domácnosti a bol predpoklad, že aj zostane žiť s nimi v spoločnej domácnosti do budúcna, zostali samy, nemajú nikoho. Ich dcéra žije v Bratislave a neplánuje sa vrátiť do obce C.. V žalobe uvedenú výšku náhrady nemajetkovej ujmy žiadali priznať s poukazom na to, že prejednávaný prípad je ojedinelý a špecifický, ktorá špecifickosť vyplýva zo závažnosti vzniknutej ujmy a vyššie uvedených okolností prípadu.

7. Žalovaný 1) navrhoval žalobu o zaplatenie 62.000,- eur žiadanej z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v celom rozsahu zamietnuť. Žiadanú náhradu nemajetkovej ujmy považoval za neadekvátnu a neprimeranú. Poukázal na to, že je potrebné prihliadať na okolnosti, za ktorých k atakovaniu syna žalobcov došlo, na to, že nebohý často požíval alkoholické nápoje a pod vplyvom alkoholu bol konfliktný a aj v danom prípade konflikt vyvolal. Správanie sa poškodeného bolo vo vysokej miere spúšťačom incidentu, správal sa mimoriadne arogantne a agresívne, vyvolával konflikty, pričom bol opitý a ledva vedel stáť na nohách. Opakovane bol vyzvaný, aby prestal a aby išiel preč. Tvrdenie žalobcov, že ich syn iba sporadicky požíval alkoholické nápoje, nie je pravdou. Bol pravidelným konzumentom alkoholu. O jeho problémoch s alkoholom vedela celá dedina, v ktorej žil a každý kto ho poznal. Poznanie spôsobov správania sa syna žalobcov v stave opitosti prispelo k tomu, že osadenstvo pohostinstva ani v tomto prípade nevidelo opodstatnenosť volať záchranku, nakoľko jeho prejavy po spadnutí v pohostinstve vykazovali obvyklé prejavy u poškodeného, aké boli v minulosti v čase nadmerného požitia alkoholu. Nebyť tejto povesti, zrejme by sa k nemu stavali inak osoby prítomné v pohostinstve, ktorí ho videli ležať na kvetináči, pričom si každý myslel, že je len opitý, ako vždy a nikto nepovažoval za potrebné zabezpečiť pre neho lekársku pomoc. Aj rodičia takto vnímali svojho syna, pretože inak by mu boli podstatne skôr zabezpečili lekársku pomoc. Poškodený bol jeho kamarát, s ktorým vyrastal a býval v tej istej dedine a ktorému by úmyselne nikdy neublížil. Úmyslom žalovaného 1) nebolo spôsobiť smrteľný následok poškodenému, ale iba zastaviť nebohého poškodeného, aby nepokračoval v slovných útokoch. Poukázal na to, že žalobcovia nezostali sami, majú aj druhé dieťa, dcéru, ktorá má záujem o starostlivosť o svojich rodičov, teda má záujem im poskytovať podporu a pomoc.

8. Žalovaný 2) so žiadanou výškou náhrady nemajetkovej ujmy nesúhlasil, žalobu navrhoval zamietnuť z dôvodu neprimeranosti žiadanej náhrady. Poukázal na to, že pri skúmaní okolností prípadu nie je možné neprihliadať na vedenie spôsobu života poškodeného pred jeho úmrtím a na okolnosti, za ktorých k tragickej okolnosti došlo. Poškodený nebol nijako brutálne atakovaný ani ním, ale ani žalovaným 1). Žalovaný 1) mu dal tri facky a on, žalovaný 2) iba jednu facku. Ak by poškodený nebol tak silne opitý, nevyvolával by konflikty, neurážal by priateľku žalovaného 1), družku žalovaného 2), ako aj ďalších ľudí, neutrpel by žiadne zranenia. Tvrdenie žalobcov o ľahostajnosti žalovaných, ktorí nezabezpečili lekársku starostlivosť pre ich syna, považoval za účelové. Žalobcovia mali možnosť celý deň pozorovať, že sa ich syn neprebúdza a už aj jeho ťažký stupeň opitosti mal signalizovať pre nich potrebu zabezpečiť pre neho pomoc. K tvrdeniu žalobcov, že nepracujú z dôvodu prežitej traumy uviedol, že žalobca 2) už v čase, keď došlo k tragickej udalosti, mal podlomené zdravie a obidvaja žalobcovia už dosiahli dôchodkový vek, teda sú v dôchodkovom veku. Z týchto dôvodov navrhoval žalobu zamietnuť.

9. Právoplatným rozsudkom Okresného súdu Rožňava sp. zn.:3T/129/2018–549 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8To 39/2019-620 bol skutkový stav v trestnom konaní ustálený tak, že dňa 13.08.2017 v čase okolo 03.00 h v obci C., okres C., v pohostinstve zvanom „Hostinec pod Stolicou“ po predchádzajúcej vzájomnej hádke so značne podnapitým H. B., obžalovaný D. A. tohto stojaceho udrel dlaňou do ľavej časti tváre tak, že poškodený spadol na zem a hlavou narazil o podlahu, a za tým, čo mu ďalšia osoba pomohla vstať, ho obžalovaný D. A. ešte najmenej dvakrát udrel rukou po tvári, vzápätí na to priskočil k poškodenému obžalovaný E. F. a stojaceho H. B. dlaňou aj on udrel do ľavej časti tváre tak, že poškodený znova spadol na zem a hlavou narazil o podlahu, kde zostal nehybne ležať, pričom v dôsledku pádov poškodený H. B. utrpel zranenia, a to lineárnu zlomeninu pravej spánkovej kosti a pomliaždenie mozgu s následným vnútro-lebečným krvácaním nad tvrdú plenu mozgu v pravej spánkovej časti a poúrazový edém, ktorým dňa 14.08.2017 o 11.00 h na oddelení anesteziológie a intenzívnej medicíny v Nemocnici s poliklinikou sv. Barbory Rožňava, a. s., podľahol, teda v úmysle ublížiť na zdraví inému z nedbanlivosti spôsobili smrť, dopustili sa na mieste verejnosti prístupnom a verejne výtržnosti tým, že napadli iného, čím spáchali každý samostatne zločin zabitia podľa § 148 ods. 1 Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. v znení zákona č. 316/2016 Z. z. v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) citovaného Trestného zákona.

10. Vyššie uvedeným právoplatným trestným rozsudkom o tom, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal, je súd v civilnom sporovom konaní viazaný v zmysle § 193 CSP.

11. Predmetom konania je náhrada nemajetkovej, citovej ujmy vzniknutej na strane žalobcov v dôsledku úmrtia ich syna, ktorý nárok je potrebné posúdiť v zmysle ustanovení § 11 a 13 Občianskeho zákonníka.

12. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

13. V zmysle § 13 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka:
(1) Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.
(2) Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.
(3) Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

14. Vychádzajúc z ustanovení § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka súd priznal žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá nie je náhradou za život, ale slúži len na zmiernenie vzniknutej ujmy.

15. Výšku náhrady súd určuje na základe voľnej úvahy s prihliadnutím na dve kritériá stanovené v ustanovení § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, a to na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

16. Súd pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy v prejednávanej veci prihliadal na osobu nebohého a na intenzitu vzťahu žalobcov s ich synom. Nebohý H. B. v čase smrti bol zdravý, mladý muž vo veku 32 rokov, ktorý bol zamestnaný a vo voľnom čase sa venoval svojim záľubám. Žil v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi. Podieľal na prácach okolo domu v ktorom spoločne s rodičmi žil, na prácach v záhrade a v domácnosti. Vzťah žalobcov a ich syna z hľadiska intenzity tohto vzťahu súd hodnotil ako vzťah založený na hlbokých citových väzbách medzi najbližšími príbuznými žijúcimi v spoločnej domácnosti, poskytujúcimi navzájom podporu a pomoc, aj napriek vytýkaniu požívania alkoholických nápojov žalobcami synovi. Žalobcovia od úmrtia ich syna pociťujú smútok, úzkosť, stratili radosť zo života, všetky miesta v dome a okolí domu, kde žijú im pripomínajú syna, zle spia a došlo k zhoršeniu ich psychického zdravia, žalobkyňa prestala vykonávať prácu na pracovisku, ktoré sa nachádza oproti pohostinstvu, kde k tragickej udalosti došlo.

17. Základnými kritériami určenia výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti sú závažnosť vzniknutej ujmy ako i okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Za závažnú ujmu treba považovať takú ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú, pričom nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase vnímala aj každá iná fyzická osoba.

18. Súčasťou práva na ochranu súkromia je aj rodinný život spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami. Konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny je konaním nesúcim znaky neoprávneného zásahu do chránených osobnostných práv pozostalých členov rodiny, ktoré zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka.

19. V príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním žalovaných došlo k zraneniu syna žalobcov, ktorý týmto zraneniam podľahol v dôsledku toho, že mu nebola včas poskytnutá zdravotná starostlivosť a pomoc. Smrť syna žalobcov spôsobila nenapraviteľný zásah do ich súkromného a rodinného života. Smrťou sa stratilo sociálne, morálne ako aj citové puto vytvorené medzi nimi. Protiprávnym zásahom žalovaných do práva na súkromie, na rodinný život bola žalobcom spôsobená nemajetková, citová ujma, vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva s blízkou osobou. Došlo k trvalému zničeniu väzieb rodinného života, teda k tak intenzívnemu zásahu do súkromného a rodinného života žalobcov, kedy je dôvodné priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, pretože žiadna morálna satisfakcia nie je postačujúca.

20. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu pri zachovaní princípu primeranosti a proporcionality. Pri určovaní výšky peňažnej náhrady okrem závažnosti vzniknutej ujmy súd prihliadol na individuálne okolnosti prípadu.

21. Nemožno opomenúť, že z výsledkov trestného konania nevyplýva žiadne spolu zavinenie poškodeného, preto za citovú ujmu vzniknutú žalobcom zodpovedajú výlučne žalovaní, ktorí sa dopustili protiprávneho konania, tak ako to bolo ustálené v trestnom konaní, bez spolu zavinenia prvotne poškodeného. Vzhľadom na zistení skutkový stav v trestnom konaní a vychádzajúc z právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v rozsudku sp. zn. 3Co/157/2023-615 zo dňa 06.06.2024 súd nehodnotil arogantné správanie sa poškodeného, ktorým mal vyvolať konflikt medzi ním a a žalovanými za rozhodujúce z hľadiska určenia miery zavinenia poškodeného.

22. Nevhodné správanie poškodeného chceli žalovaní svojim zásahom zastaviť, čo mohli dosiahnuť aj iným spôsobom a prostriedkami, nie fyzickým útokom na poškodeného vzhľadom na to, že poškodený nebol schopný sa účinne brániť, postaviť sa na odpor alebo chrániť sám seba v dôsledku toho, že v značnej miere bol pod vplyvom alkoholu. Obaja žalovaní viedli pád poškodeného, aj to, že po poslednom útoku nevstával, nereagoval. Žalovaným 2/ bol vytiahnutý z pohostinstva von. Žalovaní najmenej 1-krát sa boli pozrieť na poškodeného, kedy jasne videli, že adekvátnym spôsobom nereaguje a vydáva zvuky podobné chrápaniu. Pred odchodom domov z pohostinstva , mali zabezpečiť, aby poškodený nezostal bez kontroly ležiaci v kvetináči na priestranstve pred pohostinstvom, mali sa ubezpečiť, že žalovaný nemá život ohrozujúce zranenia. Neospravedlňuje ich obrana, že vychádzali z povesti žalovaného, z toho, že aj v iných prípadoch sa stalo, že poškodený opitý spal pred pohostinstvom, pretože každý, kto sa rozhodne k fyzickému útoku voči druhej osobe, musí byť uzrozumený s tým, že táto osoba môže trpieť skrytými zdravotnými ťažkosťami, čo môže viesť aj pri ľahšom útoku k ťažkým následkom.

23. Žalovaný 1/ poznal rodičov poškodeného, aj ich bydlisko, nakoľko býva v tej istej obci, nič mu nebránilo, aby rodičom poškodeného oznámil, že v pohostinstve došlo k útoku na poškodeného. Takisto žalovaný 2/ to mohol urobiť tiež, napriek tomu, že nepochádza z obce C. a nebýva v obci, napriek tomu, že rodičov poškodeného nepoznal, pretože v pohostinstve od prítomných osôb sa o nich mohol dozvedieť údaje potrebné na zabezpečenie starostlivosti o poškodeného. Obidvaja žalovaní vedeli, že v dôsledku ich útoku na poškodeného a jeho značnej opitosti poškodený spadol a udrel si hlavu o tvrdú podlahu, preto okrem informovania rodičov poškodeného mali predovšetkým zavolať lekársku pomoc. Žalovaní však opustili pohostinstvo bez toho, aby zabezpečili, že by poškodený nezostal bez kontroly ležiaci v kvetináči na priestranstve pred pohostinstvom. V dôsledku ich ľahostajného prístupu uplynul

čas, počas ktorého by bolo možné poškodenému poskytnúť účinnú lekársku pomoc a život zachraňujúcu zdravotnú starostlivosť, čo vyplýva zo znaleckých posudkov podaných v trestnom konaní.
Zo záveru doplnku k znaleckému posudku č. 25/2017 (znalecký úkon č. 25/2018, strana 19 doplnku) podaného v trestnom konaní znaleckou organizáciou LEGE ARTIS s.r.o.,
z odpovede na 3. otázku, či je možné určiť čas, kedy ešte bolo možné poskytnutím odbornej lekárskej starostlivosti zvrátiť zdravotný stav a zachrániť život H. B. vyplýva: „Posledný pozorovaný pohyb pravými končatinami nastal približne 5 minút predtým, ako pred pohostinstvo prišla staršia žena v zástere, ktorá začala zbierať odpadky na zemi. To je približne čas, kedy ešte adekvátnou a rýchlou lekárskou pomocou mohol byť život nebohého zachránený."
Zo znaleckého posudku z odvetvia súdneho lekárstva, ktorý vypracovali znalci A. J. I. a A. K. L., vyplýva, že bezprostrednou príčinou smrti poškodeného bolo zlyhanie centier v mozgovom kmeni regulujúcich srdcovo-cievnu a dýchaciu činnosť pri opuchu mozgu v dôsledku vnútro-lebečného krvácania a pomliaždenia mozgu. Smrti poškodeného sa dalo veľmi pravdepodobne zabrániť poskytnutím odbornej lekárskej pomoci a chirurgickým odstránením krvného výronu v lebečnej dutine v čo najkratšom čase po vzniku poranenia. Oproti tomu však poškodený bol s ťažkým vnútro-lebečným poranením ponechaný dlhé hodiny (cca 15 hodín) bez adekvátnej zdravotnej starostlivosti.

24. Vychádzajúc z vyššie uvedených individuálnych okolností prípadu a závažnosti vzniknutej ujmy súd za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy považoval 20.000,_ eur pre každého z rodičov poškodeného. Suma 8.000,- eur už bola žalobcom priznaná právoplatným výrokom č.I. a II. rozsudku Okresného súdu Rožňava sp. zn 9C/27/2020 – 406 zo dňa 25.04.2023, preto súd vychádzajúc z právneho názoru odvolacieho súdu, vykonaného
dokazovania a oboznámenia sa s rozhodovacou praxou všeobecných súdov SR, žalovaných zaviazal k zaplateniu náhrady nemajetkovej ujmy v sume ďalších 12.000,- eur pre každého zo žalobcov.

25. Celkovú sumu 20.000,- eur súd považuje za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy
v prejednávanej veci s prihliadnutím na okolnosti prípadu a závažnosť vzniknutej ujmy vychádzajúc aj z obdobných rozhodnutí súdov ohľadne výšky náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej rodičom smrťou dieťaťa, z ktorých možno uviesť napr. rozhodnutia Krajského súdu Prešov sp. zn. 17Co/212/2015 za smrť syna 2x20.000,- pre rodičov, Krajský súd Trnava sp. zn. 9Co/56/2019 20.000,- za smrť dcéry, Krajský súd Prešov 2x17.000,- eur pre každého z rodičov, Krajský súd Košice sp. zn. 2Co/117/2020 za smrť dcéry matke 20.000,- eur, Krajský súd Nitra sp. zn. 6Co/176/2016 za smrť syna 20.000,-eur matke.

26. Žalovaní v priebehu konania netvrdili a nepreukázali žiadne prekážky znevýhodňujúce ich na trhu práce, napr. zdravotné, sociálne, v dôsledku ktorých by nebolo v ich možnostiach uspokojiť priznané nároky žalobcov, v konaní neboli preukázané okolnosti mimoriadneho charakteru, ktoré by odôvodňovali zníženie výšky náhrady nemajetkovej ujmy.

27. V prevyšujúcej časti súd žalobu o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy zamietol z dôvodu jej neprimeranosti.

28. Priznané zadosťučinenie smeruje k zmierneniu následkov v ich emocionálnej oblasti, pričom ide jednak o následky vzniknuté bezprostredne po nehode (šok, trauma, stres) a následne po nehode (psychické útrapy, smútok, zánik rodinných pút, rozvoja citových vzťahov). Priznané sumy vzniknuté ujmy nemôžu žiadnym spôsobom odčiniť, sú len prostriedkom k zmierneniu nezahojiteľných následkov. V neposlednom rade sú prejavom úcty k ľudskému životu.

29. V zmysle ustanovenia § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak škodu spôsobí viac škodcov, zodpovedajú za ňu spoločne a nerozdielne.

30. Vychádzajúc zo záverov znaleckého posudku č. 25/2017 podaného znaleckou organizáciou LEGE ARTIS s.r.o. v trestnom konaní a jeho doplnku je možné konštatovať, že do práva na ochranu osobnosti žalobcov zasiahli žalovaní spoločne, obaja konali rovnaký úrazový dej, rovnaký mechanizmus s rozdielom iba 20 sekúnd a následky sa prejavili až po všetkých úderoch spoločne, preto za následok svojho správania zodpovedajú spoločne a nerozdielne na základe analogického použitia ustanovenia § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

31. Výrok o náhrade trov konania sa opiera o ust. § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobcovia boli v konaní úspešní čo do základu nároku a výška plnenia závisela od úvahy súdu, preto súd im priznal náhradu trov konania v plnej výške zo súdom priznanej sumy. V priebehu konania vznikli trovy konania na strane štátu a to náklady znaleckého dokazovania, ktoré čiastočne boli hradené z prostriedkov štátu, preto súd priznal štátu náhradu trov konania zo strany žalovaných.

32. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

Poučenie:

Proti uvedenému rozsudku je prípustné odvolanie v zmysle ust. § 355 a § 356 CSP.

Odvolanie je možné podať v lehote do 15 dní od doručenia rozhodnutia na Krajský súd v Košiciach, prostredníctvom Okresného súdu Rožňava.

Podľa ust. § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa odseku 2 uvedeného ustanovenia, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.